

Niks is meer ver van ons bed

Asieladvocaten zien dagelijks de gevolgen van het toenemend aantal asielzoekers in ons land. Hoe ervaren zij deze situatie en wat adviseren deze professionals de regering? 'We moeten anders tegen migratie aankijken.'

Erik Jan Bolsius

Hoewel media voortdurend spreken over 'de vluchtelingen-crisis', neemt geen advocaat het woord crisis in de mond. In Syrië en Eritrea, of in de vluchtelingenkampen in de regio en aan de grenzen van Europa, daar is het crisis. Maar in ons land niet. 'Ik vind het geen asielcrisis. Het is wat drukker, maar we kunnen best een beetje opschuiven. Hier heeft nog geen mens een boterham minder gegeten vanwege het toegenomen aantal asielzoekers,' relateert advocaat Lineke Blijdorp de Nederlandse situatie. Ook asieladvocaat Frans Willem Verbaas is fel: 'Het wordt veel te makkelijk een crisis genoemd. Het probleem is voor ons heel behapbaar. Op het hoogtepunt van de Joegoslavië-oorlog kwamen er 56.000 asielzoekers in een jaar. Daar zitten we nog lang niet aan.' Het idee dat hun praktijk 'lekker vol' zit, wuiven de asieladvocaten weg. 'De IND, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, kan het niet aan, waardoor er een enorme buffer ontstaat en er

naar verhouding weinig aanvragen doorkomen naar ons kantoor,' merkt de Leidse advocaat Jos Hemelaar. Ook Blijdorp ziet dat: 'De voorraden stapelen zich op, dus het is niet zo druk als je zou verwachten. Alle capaciteit wordt nu ingezet voor de Syriërs in de AA-procedure, de verkorte procedure van acht dagen. Dat betekent wel dat zaken van grote groepen andere asielzoekers blijven liggen.'

Versnelde intakes, weekend-openstelling voor advocaten, extra personeel aanstellen bij de IND, het is allemaal nodig, maar de advocaten zien ook een gevaar in te snelle procedures. De Amsterdamse advocaat Brian Lit: 'Nederland heeft de afgelopen jaren de opvangcapaciteit structureel afgebouwd, dat is achteraf niet slim. We hebben opvangcentra gesloten en personeel afgestoten omdat er te weinig asielverzoeken kwamen. Door dat zo rigoureuus te doen, hebben we nu paniek. En eerlijk gezegd kon men deze toename zien aankomen. De vluchtelingenkampen in Turkije, Jor-

danië en Libanon puilen al sinds 2012 uit en de oorlog is alleen maar aan het verergeren. Het was dus een kwestie van tijd voordat de stroom deze kant op zou komen. Maar het betekent niet dat we nu procedures dermate kunnen versnellen, dat er geen goed gehoor plaatsvindt. Daar heeft een Syriër die hier direct wordt toegelaten last van, als de IND over een jaar of vijf besluit dat Syrië weer veilig is en alle verleende vergunningen opnieuw beoordeelt.' Hemelaar: 'De overheid stelt momenteel nauwelijks voorwaarden aan een vergunning. Het goed documenteren van het vluchtverhaal is extra werk, maar dat heeft de vluchteling over drie jaar hard nodig. Die extra tijd steekt een advocaat er nu waarschijnlijk zelf in, uit *commitment*. We geven om die mensen.' Blijdorp: 'Het is geen verwijt, maar het hele proces hangt op de IND. Waarom moeten IND'ers iedereen zelf registreren? De registratie kan ook door anderen worden gedaan, zodat het IND-personeel kan worden ingezet voor inhoudelijke zaken.'

De juridische barricades die Europa heeft opgeworpen, zoals de verdragen van Dublin en Schengen, blijken niet bestand tegen de huidige hoeveelheid asielaanvragen in Europa. De meeste advocaten denken toch dat het beleid vooral een Europese aangelegenheid moet blijven. Lit: 'Dijkhoff moet vooral naar Duitsland en de rest van Europa kijken, het is geen Nederlands beleid, noch probleem, maar veel breder. Ik denk dat we nog harder aan een Europese verdeelsleutel moeten werken.' Blijdorp: 'De verdragen van Schengen en Dublin zijn failliet. Als ik Dijkhoff was, zou ik, toch zeker tijdelijk, stoppen met de uitzetting naar Hongarije. Dat land wil echt niet. Het Dublin-verhaal is toch al steeds zwakker geworden nu Griekenland al langer niet voldeed aan de voorwaarden, Italië en Malta de verplichtingen uit Dublin niet nakomen en er in Polen nauwelijks opvang beschikbaar is. Ik had zelf een cliënt, een homoseksuele man uit Oeganda, die hier zeker een status zou krijgen, maar toch terug moest naar Hongarije. Dat is afschuwelijk, want je weet dat hij daar de gevangenis in gaat.'

Wilderiaans

Omdat de asieladvocaten het verhaal achter de vlucht van hun cliënten kennen, zijn ze niet te betrappen op wilde-riaanse taal. Ze tonen alle begrip voor mensen die hun heil elders zoeken als het in eigen land onmogelijk is een veilig bestaan op te bouwen. Blijdorp: 'We moeten anders naar migratie kijken, stoppen met het idee dat het erg is dat er vluchtelingen hierheen komen. Dat is de realiteit, men blijft komen, ook als je het moeilijker maakt.' Hemelaar: 'Tot voor kort kwam men met het vliegtuig en de bus, maar nu fort Europa is dichtgetimmerd en men in gammele bootjes komt, is het veel zichtbaarder. Ik denk overigens dat we zelf, in het westen, de wereld zo klein hebben gemaakt. Door veel te reizen, door handel te drijven met de hele wereld hebben we ook

mensen in andere landen geïnspireerd. We moeten dat accepteren en niet zo angstig zijn. We zien dat de wereld zo klein is geworden, dat een conflict in bijvoorbeeld Syrië ook ons aangaat. Niks is meer ver van ons bed, iedereen is je buurman. De omvang van de vluchtelingenstroom als probleem zien, is symptoomdenken. We zijn ook verantwoordelijk voor ontwikkelingen die ver weg lijken, maar helemaal niet ver weg zijn. In die zin juich ik het toe dat het kabinet in elk geval begrepen heeft dat het onvoldoende is om alleen hier iets te doen. Je moet je ook bezighouden met de regio waar het conflict is.'

Het ruimhartig opnemen van vluchtelingen is goed voor Nederland, vinden de advocaten. Blijdorp: 'Dijkhoff doet het goed hoor, hij blijft zeggen dat de situatie hier beheersbaar is. En

Tips voor Dijkhoff

Wat adviseren asieladvocaten?

- Voer de asielprocedure ondanks de drukte zorgvuldig uit, zodat de asielzoeker niet over een paar jaar alsnog een probleem heeft als zijn vluchtverhaal niet meer gecheckt kan worden.
- Kijk anders naar migratie, het is geen probleem. Ook binnen de WD zouden meer mensen het moeten zien als een economische kans.
- Het asielbeleid is grotendeels Europees. Een goede verdeelsleutel over Europa moet het streven blijven.
- Denk *out of the box*: organiseer visumaanvragen in onze ambassades, zodat men met visum veilig naar Europa kan komen voor de asielprocedure.
- Zet in op integratie, niet via grote asielzoekerscentra, maar geef ze snel een definitieve woning waar nieuwkomers kunnen gaan werken aan een nieuw bestaan.
- Laat de gemeenten gezinnen uitnodigen die een status hebben, en help ze eerder het arbeidsproces in. Dan voorkom je dat er jaren verloren gaan en dat men went aan wachten.
- Draai het aantal Dublin-claims drastisch terug. Daarmee loop je vooruit op een eerlijker verdeling van asielzoekers door de EU en bespaar je jezelf een hoop procedures.

dat is ook zo. De meeste Syriërs die hier komen zijn hoogopgeleid, spreken vaak Engels. Zorg dat ze aan het werk kunnen, belasting gaan betalen en integreren. Duitsland heeft tenminste een langetermijnvisie. Als dat land over twintig jaar vergrijsd is, houden zij met de mensen die nu aankomen, de machine draaiende. Ja, dat kost nu geld, maar kijk ook naar wat we eraan kunnen winnen, wees blij! We kunnen er geld aan verdienen en bouwen met de nieuwkomers aan een toekomstbestendige economie. Ik werd heel blij van die beelden van Duitsers op een station, die met welkomstborden de trein uit Hongarije opwachtten.' <<

Met dank aan asieladvocaten Wil Eikelboom, Frans Willem Verbaas, Brian Lit, Lineke Blijdorp en Jos Hemelaar.